

دانشکده مهندسی کامپیوتر

بهار ۱۴۰۳	آمار و احتمال مهندسی
تمرین سری سوم	
مدرس درس: مهدی جعفری	سررسید تحویل: جمعه ۱۴ اردیبهشت ۱۴۰۳

توجه: برای موارد مشخص شده با رنگ آبی نیازی به ارائه پاسخ نیست و به آن‌ها نمره‌ای تعلق نمی‌گیرد. این موارد صرفاً جهت تمرین و آمادگی بیشتر ارائه شده‌اند.

سؤال ۱ متغیرهای X و Y را با توزیع چگالی مشترک زیر در نظر بگیرید:

$$f(x, y) = cx(y - x)e^{-y}, \quad 0 \leq x \leq y < \infty$$

الف) عدد c را بیابید.

ب) نشان دهید که:

$$f_{X|Y}(x|y) = \frac{x}{y} (y - x) y^{-2}, \quad 0 \leq x \leq y$$

$$f_{Y|X}(y|x) = (y - x)e^{x-y}, \quad 0 \leq x \leq y < \infty$$

ج) استدلال کنید که $\mathbb{E}[X|Y] = \frac{1}{2}Y$ و اینکه $\mathbb{E}[Y|X] = X + \frac{1}{2}$

سؤال ۲ نشان دهید $\text{Var}(X) = 0$ اگر و تنها اگر $P(X = c) = 1$ که c یک عدد ثابت است.

سؤال ۳ فرض کنید علیرضا فیروزجا در کل طول فعالیتش $N \sim \text{Geom}(s)$ بازی شطرنج انجام می‌دهد و در هر یک از بازی‌ها با احتمال p مستقل از بازی‌های قبلی یا بعدی برنده می‌شود. متغیر تصادفی T را تعداد بردهای علیرضا در کل فعالیتش تعریف می‌کنیم:

الف) میانگین و واریانس متغیر T را بیابید.

ب) تابع مولد گشتاور T را پیدا کنید.

ج) با توجه به تابع مولد بدست آمده توزیع T و پارامترش را بیان کرده و توجیه شهودی درباره تابعیتش از این توزیع ارائه کنید.

سؤال ۴ متغیرهای مستقل $X_1, X_2, \dots$ را با توزیع یکسان و تابع چگالی احتمال $f: \mathbb{R} \rightarrow [0, \infty)$ در نظر بگیرید. به اندیس r یک زمان رکورد می‌گویند اگر داشته باشیم: $X_r > \max\{X_1, X_2, \dots, X_{r-1}\}$. همچنین زمان $r = 1$ را پیشفرض زمان رکورد می‌گیریم. رویداد A_r را زمان رکورد بودن r تعریف می‌کنیم. نشان دهید:

(الف) A_r ها مستقل و دارای احتمال r^{-1} هستند.

(ب) اگر R_n را تعداد زمان‌های رکورد تا ثانیه n تعریف کنیم، نشان دهید واریانس R_n رابطه زیر است:

$$\text{var}(R_n) = \sum_{r=1}^n (r^{-1} + r^{-2})$$

(ج) اگر اولین زمان رکورد بعد از $r = 1$ را با متغیر تصادفی T نشان دهیم نتیجه بگیرید که: $\mathbb{E}[T] = \infty$

سؤال ۵ برای متغیرهای تصادفی پیوسته روابط زیر را ثابت کنید:

(الف) $\mathbb{E}[X|Y] = \mathbb{E}[\mathbb{E}[X|Y, Z]|Y]$

(ب) $\mathbb{E}[(Y - \mathbb{E}(Y|X))^2] \leq (1 - \text{cor}(X, Y))^2 \text{var}(Y)$

(ج) اگر $1 \leq p < q$ داریم: $\mathbb{E}[X^p] < \infty \rightarrow \mathbb{E}[X^q] < \infty$

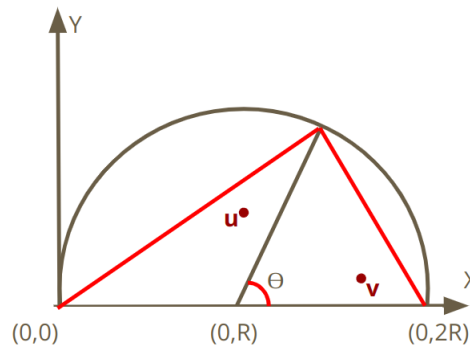
(د) $\mathbb{E}[X\mathbb{E}[Y|Z]] = \mathbb{E}[\mathbb{E}[X|Z]Y] = \mathbb{E}[\mathbb{E}[X|Z]\mathbb{E}[Y|Z]]$

سؤال ۶ (امتیازی) نیم‌دایره‌ای به مرکز $O = (0, R)$ در ناحیه اول مختصات و دو نقطه $A = (0, 0)$ و $B = (0, 2R)$ را در نظر بگیرید. حال با زاویه $\theta \sim \text{Unif}(0, \pi)$ نقطه دیگر C را روی محیط انتخاب می‌کنیم و این به ما مثلث تصادفی ABC را می‌دهد. سپس به‌طور هم‌شانس و مستقل $\vec{u} = (u_1, u_2), \vec{v} = (v_1, v_2)$ را درون مثلث ایجاد شده انتخاب می‌کنیم. می‌خواهیم ببینیم به طور متوسط طول پاره‌خط وصل کننده این دو نقطه چقدر خواهد بود.

(الف) تابع چگالی شرطی $f_{u_1, u_2, v_1, v_2 | \theta}(u_1, u_2, v_1, v_2 | \theta)$ را بدست آورید.

(ب) تابع $g(\vec{u}, \vec{v}) = \|\vec{u} - \vec{v}\|^2 = (u_1 - v_1)^2 + (u_2 - v_2)^2$ را بدست آورید.

(ج) فاصله دو نقطه $\vec{u}, \vec{v}$ برابر با $\sqrt{g(\vec{u}, \vec{v})}$ است. با توجه به مقرر بودن این رابطه بازه‌ای برای $\mathbb{E}[\sqrt{g(\vec{u}, \vec{v})}]$ مشخص کرده و سپس با محاسبه آن به طور مستقیم فاصله‌اش را با این حد بسنجید.

موفق باشید